

"СВОВОДА" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week, Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 24 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1898

JOSEPH STEWART, Chief editor.
MICHAEL D. WELCH, Assistant editor.

ANDREW SAWYK, Business manager.

Entered as second-class matter March 20, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		PERMIT:	
United States:		in Various Countries:	
1 year	\$2.00	1 year	\$3.00
6 months	\$1.00	6 months	\$1.50
3 months	\$0.50	3 months	\$0.75
To Jersey City and to foreign countries:		By air to Jersey City 1st class:	
1 year	\$3.50	1 year	\$2.50
6 months	\$2.00	6 months	\$1.50
3 months	\$1.25	3 months	\$0.75

Single copy 5 cents.

Копіювати треба 5 коп.

За кождої зміни адреси вказати по 10 центів.

Адреса: СВОВОДА, 24 Grand Street, Jersey City, N. J.
Часо друкує 498 Monticourt.

Всі подорожі і членство вказати на адресу "СвОВОДА".
При посиланні вказати адресу "СвОВОДА" або "СвОВОДА".
Всі подорожі і членство вказати на адресу "СвОВОДА".

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

Український політичний з'їзд у Львові.

Дня 25. марта с. р. відбувся в у Львові з'їзд мужів довіря всіх українських партій в Галичині. Всіх учасників з'їзду було — як пише "Діло" — понад 500, між якими були всі українські партії, до парламенту, палати панів і галицького союму.

На денний порядку з'їзду було два топки: 1) Справа устроєння українського державного організму в Австрії, і 2) організація національних сил.

З'їзд відбувся при у веденні сай Музичного Інституту ім. М. Лисенка при званні Галицького біла палати на львівський український театр). Народи отворив президент Українського Клубу парламентарного др. Евген Петрушевич, вітаючи учасників з'їзду, а зокрема представників міністерства української республіки, генерала Коленка і письменника Коваленка, котрі прибули на з'їзд з українськими гостями.

Описав др. Петрушевич вилосили реферат про справу устроєння українського державного організму в Австрії, почим пропозав сідуючу резолюцію:

"З'їзд українських мужів довіря у Львові дня 25. марта, 1918, домагається як невідимого і безпородного введення в життя постанов берестейського договору, а зокрема домагається як ратифікації (потвердження) його Австрією.

Домагається, щоб королівство Галичини було безпородно уведення від накиненого йому явуку польським землям так званої "західної Галичини", та щоб з українських земель Галичини і Буковини утворено окремий державний організм. Домагається української держави на своїй території, зокрема Польським, Жидом і иншим національним меньшеством повне забезпечення національної самоуправи для них і політичного рівноуправління.

Щодо Холмицької і Підляської землі стверджує, що Польня не мають жадної суцільної держави, до протестів, а крім того протестує проти наступного подання Холмицької під управою ч. і в німська і домагається, як згідно з постановами берестейського договору, щоб ті землі безпородно віддано українській республіці".

Другий реферат на з'їзді вилосили посол др. Евген Левинський, про справу організації українських національних сил. Він сказав, що з уваги на небезпеку з польської сторони українській народі мусять створити готову й одностайну боеву лінію. Створення цієї боевої лінії буде завданням загальнонаціональної безпартійної організації.

Над рефератом д-ра Е. Левинського і справою утворення загальнонаціональної організації розмовляв до довга й оживлена дискусія, в якій взяло участь дуже багато мужів довіря, а з яких часом бу протили цьому плану.

Проти творення загальнонаціональної української організації заявив ся секретар Народного Комітету, др. Степан Баран, а іменем української соціал-демократичної партії заявив Володимир Темницький, що його партія в такій загальнонаціональній організації не визнає участі.

Міжко "голосили" такі прийняті резолюції д-ра Е. Левинського, а також ухвалено внесення посла д-ра Леоновича Гельського в справі збирання спеціального "фонду національного самооборони", який має стояти під управою української парламентарної репрезентації у Відні.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 19, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Спір за Галичину.

Минулого тижня, в неділю і понеділок (9 і 10 с. м.), польські посли парламентарні і соймові мали в Кракові наради, на яких "викрили" тайну умову між Україною і центральними державами в справі Галичини.

Одна телеграма доносила, що ця тайна умова зобов'язувала Австрію подати Галичину на часті, українську і польську, а друга знову доносила, що після цієї тайної угоди в Бересті Литовський українська республіка має бути господарем східної Галичини, що значило б, що східна Галичина мала би бути видана Україні.

Котра з цих вісток правдива, не знаємо, чого виглядає, що котрас з них мусить бути правдива. Виглядає, що — як ми писали зарез по закінченні берестейського миру — Австрія мусила на домагане української мирової делегації зробити рішучі поступки для поневолення східної Галичини.

Потвердження цього є вже в самім тім, що австрійське правительство не могло заперечити польського твердження, а давати в тім, що угорський президент міністерств, хотим заспокоїти Польню, сказав, що тільки може заявити, що берестейський мир не є потвердження Австрією і якім вказує на це Лукава українського, політичного з'їзду у Львові (з дня 25. марта с. р.), який переказав домаганя ся потвердження берестейського миру і введення в життя його постанов.

Ся тайна умова, яка нібито мала би бути передана в житті найдаждше до кінця сідуючого місяця (липня), напсувала багато крові Польням на краківській нараді.

Вони там постановили перейти до опозиції і домагатись усунення правительства Зайделя.

Одним описом видно зробили пропозицію "мира", бо це дає маюти зблизити ся в тім справі з своєю лінійною і пробувати якогось виходу.

Боят ся Польня, аби виступили проти Австрії, не достатньо під Німеччину, або — як то кажуть — "з добою під Рим" — тай знову забавити коло правительства. Вони знають, що коли б змогли усунути теперішнє правительство і причинитись до

розв'язання парламенту, то на тім мігмо не зискують, а отримати можуть багато. Одних за свою "услугу" хотим би якоюсь "услугу" зі сторони австрійського правительства.

Австрійське правительство може ім дати рішучі обіцянки; може заявити, що буде за "австрійське розв'язок польського питання" (значить, щоб Польня була при Австрії і де хотим би); може сказати, що буде підтримати інші польські домаганя і т. д., але не може сказати, що зломить берестейський договір, бо то не вона сама тільки його підписувала і сама вона не може зломити.

Кодя в тім договорі є також справа поділу Галичини та сентувальна задуха сідуючі часті з Україною, що ся постанови повинні бути виконані в часі, який болячий і ті умови.

Польня мусить погодитись з тим, що жадні українські землі не будуть належати до їх королівства і що їх забави на сідую Галичину є пусті, бо український народ ніколи не згодиться ся вже на польську неволю.

І польський неволі мусить вже раз прийти кінець.

Східна Галичина мусить бути віддана від польського панування. Господарям там може бути тільки український народ.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Від пніш за два тижні, в четвер, дня 4-го липня с. р., ринмас 142 році з чотирьох, як представників 13 колоній підписали в Філадельфії, Па., Декларацию Независимости. Со декларация вони проголосили колоній незалежними державами (стейтами), які опісля, на основі прийнятої конституції, з'єдналися у федеральну сілку.

Закли тих 13 перших стейтів пришло сілкую федеративну конституцію, минуло 14 літ, але коли вони вільно і свободно об'єдналися, з'єдналися сілку, що змогли до пніш з'єднати 48 держав в одну федеральну республіку, на якій безмежних просторах від океану до океану живе понад 100 мільйонів вільних громадян.

Тому то сей великий вільний народ так гомить і відрадає, день 4-го липня, день, в який тому 142 році 56 представників 13 колоній підписали декларацию Тіма Джефферсона і сім дали основу для створення сей республіки.

Сьогодні з року сьвято 4-го липня буде мати особливе значення.

Горожани Злучених Держав будуть сього року святкувати сей день не лише як сьвято своєї республіки, але також і як сьвято цілого людства, бо сія республіка вступила до війни в Європі за тісамі ідеями, за які Америка і тому 142 році вступили під проводом Вашингтона. Як тоді автор Декларации Независимости, Тіма Джефферсон, заявив, що "справедлива і світла правдивість має походити з волі народів", таксамо і президент Вілсон заявляв те саме вступіть до Злучених Держав в війну проти старих порядків в Європі.

Проти старих порядків, що правительства панують над народами без їх згоди і проти їх вольи. Тому горожани Злучених Держав замислюють сього року в день 4-го липня, перед цілим світом, що вони домагаються ся для всіх народів тих святих прав вільного чоловіка, яких їх прагди домагались тому 142 році тільки для свого народу. І як їх прагди призначили, що для незалежності свого народу вони готові дати своє життя, добро і сьвятую честь, таксамо тепер їх прагди готові на таку саму посвяту, що для незалежності всіх народів. Се вони вже дожидали ділом, бо поставили мільйонну армію в Європі для оборони прав усіх народів, а для повалення старих невірних порядків.

Однак сьвято 4-го липня сього року має німкове значіння. Воно є сьвятом не лише американського народу. Воно буде не лише маніфестацией американської республіки з приводу сього, що її пніш ідути у вій за здобути тих прав для усіх народів, за які інов до вої Вашингтона і для свого народу. Се сьвято буде також маніфестацией власне і тих народів, які в старім народі доси не мають волі, а яку вони хотять здобути серед теперішньої війни силами своїми і за допомогою Злучених Держав.

Также буде поневоленням народам в Європі в день 4-го липня замислювати, що їх метою є вибороти так повнезміст, яку Американці проголосили в 1776-тім році і в короткім часі опісля здобути.

Однак, тут, на землі Вашингтона, є випитий усіх тих поневоленіх народів в старій Європі. Є їх мільйони. Вони знають, що їх брати і сестри в старім народі кладуть великі жертви — жертви крові, життя, аби перейти тернистий шлях до волі. Чи дійдуть, не знаємо, але жертву аждать. А їх брати, за морем, в Америці, готові їй до помічі і раді поспішити і своїм вільним словом перед світом і ділом. Їх сини разом з Американцями стоять в ряді армії, що іде у вій за волю усього людства, а ті, що остали ся, вважають, своїм обов'язком об'язати голосно в обороні своїх поневоленіх братів в Європі.

Представники іммігрантів усіх народностей в Злучених Державах, що їх ідні краї в Європі поневолені, віднесло до президента Вілсона з просьбою, щоб підпер їх намір відсвяткувати сьютірогнне сьвято Дня Независимости також до сьвято надії волі і незалежності для їх рідних країн. Президент Вілсон згодив ся на се; щиро підпер се зв'язані і візав усіх горожан американської республіки, щоб поможли іммігрантам споміж народів, що борють ся за свободу в Європі, уладити се сьвято як найбільше величаво.

І тепер всі народности вже горничово пригтовляють ся до того обходу.

Пригтовляють ся вже пніш також Українці.

Хоч наші іммігранти в порівнянні до других менши і молодіші, український загаль хоче дня 4-го липня стати між першими.

Пригтовляють ся в повнім ході.

Українська Рада в Америці, яку репрезентация перелачної часті українського загалу в Злучених Державах, вітає радо сей рух української імміграції і від себе закликає всі українські товариства і вої Українці і Українок зокрема — виступити одностайно, згідно і достойно в маніфестації 4-го липня, як на представників великої і свободної нації пристало.

Сьвято Дня Независимости сього року має особливе значіння для українського народу.

Таку декларацию, яку проголосили буди представники американських колоній тому 142 році в Філадельфії, проголосили буди той представники України в 3-тій і 4-тій універсальній Українській Центральній Раді.

І як за здійснене своєї незалежності мусім Американці боритись тому нібито сьвятості, так і тепер наші брати стоять те перед боротьбою, хоч зоря свободи вже засвітила ся над їх рідним краєм.

Український народ радий, що за тісамі ідеями, за які бореть ся проти кількох своїх ворогів, отагує до бою також американська республіка. І тому радо Українці на землі Вашингтона ідути до американської ради, а день 4-го липня буде днем, коли вони, український загаль в Злучених державах, пнішати своєю єдністю з їх горожанами у єдиний з ними ціл в теперішній боротьбі проти неволі в Європі.

Тому українська маніфестація дня 4-го липня буде притом до і американської боротьби за незалежність народів в Європі, а зокрема народу українського.

Се буде рівночасно українська маніфестація в Америці за Українською Центральною Радою, яка в Німечці проголосила незалежність українського народу, проти якої виступають московські, польські, мадярські і німецькі вороги України.

Нехай же українська маніфестація в День Независимости американської республіки буде величавою, достойною і памятною.

Піо Йорк, дня 20-го червня, 1918.

Українська Рада в Америці.

ВОЄННІ ВІСТІ.

(Продовження зі стор. 1-го).

Хоч наступ Австрії не був жадною тайною, то всеж був так організований, як лише коло було налядати ся. Плям було добре уложений і справно перевезений. Призначені належувати ся з другої сторони Італіям, які в многих місцях наступ відбули і взагалі недопустили до цілковитого переама війни боевого фронту.

Навблизий усіх околицях Австрії над рікою Пад, ім вдало ся в трох місцях переперити ся через ріку і всалонити ся в італійські позиції. Щоби се уможливити, вони заспонобили ся перед італійською артилерією і літаками сітучною брамою при помічі димлячих бомб.

В сій спробі заспонобили австрійські патрулі переперити ся в комах на другий берег ріки, будучи рівночасно поштою нові мости і передаючи рішучі значні війська.

Навблизь значіне має здобути переходу через ріку коло Континенту і частинне занеде докопання горничого терету. Останній зміни сей боевий фронт нахадив ся в руках військ англійських. І командувач, ген. Планер, поновив у своїм зисі, що годину Монтеальто мають зокрема велике значіння, бо вони контролюють правий берег ріки Півне і вхід до венецької низини.

Саме Монтеальто є 700 стів високою горою, яка оточує стіну 1/2 миль довгою височиною. Височина вкрита малими лісами і фармами. Через неї веде між 24 доріг з півночі на південь.

Здобути цілої височини дали б несприятелі можливість контролю з боку і за задку всіх італійських становищ, які тепер борються доміну ріки Півне.

Нові гадові бомби заспонобили соничне світло.

І ІТАЛІЙСЬКО-АРМІЮ. 17. червня. — Австрійці пригтовляють величезну кількість газоних бомб до наступу. Сі бомби є в канюльорі. Деякі з них видють бомбардування деякі гарнізани.

В околиці рік Асолюте, Тормба і Гралья Австрійці ужили так багато бомб, що дими загоріли зорські димні сьвітла. Заря нечаче біла змисла, а з верхів гір і запаловані долин.

Австрійці ужили до наступу 60 дивізій.

РІМ, 16. червня. — Положеня на західній фронті застать ся зовсім зміни, коли знають причини до якої обави, говорить ся в иннішній півлюванні доносено. Однак треша мати на увазі, долає дещо телеграм, що бити, яка розпочалась ся в суботу, нахадить ся доперва в самих початках.

Хоч несприятель ужив у першій наступі около 60 дивізій (720,000), не вдало ся йому в останні місяці боевого фронту оджити якийсь рішучий успіх.

Наступ несприятель аждать цілого фронту триває без перестанку даючи несприятелю громадян великі резерви до 8-бох сторонах ріки Бренгі і аждать ріки Півне.

Здасть ся, що австро-угорський генеральний штаб хоче повторити при теперішній наступі напад, якого ужив в липні в жовтні минулого року, перелачуючи боевий фронт зі сторони Альпів і змушуючи італійську армію до загальної відступу.

Тепер несприятель, старість ся правдоподібно закрити вад

"Австрія стигнула на боевий фронт всі свої гармати і літації", говорять угорці, заявляючи, що Немецькі 7,500 гармат ріжко-родного калібру беруть участь в битві. Три австро-угорські армії під командою Борсевича ведуть розлучувальні війни, уживаючи асиз зокладних відомостей згодом. Одержавши приказ "заперед", австро-угорські полки, не уважаючи на великі жертви, слухають приказу. Тисячі трунів асестали горничі терени повоєнні і аждать ріки Півне, але помімо того несприятелі не удали ся доси одступити своїх цілі".

Італія відкинула мирове предложение Німеччини.

ВАШІНГТОН, 17. червня. — Прем'єр Оранджо долає вчора в палаті послів до півночі, що Німеччина зробила італійському правительству предложение в справі чесного мира, як се доносить инніша телеграма з Риму.

Американських військ в Італії нема.

ВАШІНГТОН, 17. червня. — В Італії нема під теперішню хвилю американських військ на боевий ліній з винятком військової місії, яку вилано для "ділїт обсерваций", заявив імні сьютер військ. Близький дат щодо авіаноски американських військ на поміч Італії військово-биро не буде подавати до відомої авіаційної комісії ентузіастичні сі війська, не прибудуть безпечно до Італії.

ПРИГЛАДКА.

Отсим пригладує ся Вл. Урядники місцевих відділів У. Н. Союзу, що дешиля в справі календарів У. Н. Союзу на 1919 рік мусить бути прислана до годину календарів У. Н. Союзу не пнішнїше як 25. червня б. р. Дешиля присланий по 25. червня не будуть прийняті головними урядом.

ГОЛ. УРЯД У. Н. СОЮЗА.

ДУЖЕ ВАЖНЕ

В СПРАВИ ЗБИРАННЯ ЖЕРТВ НА НАШ. ДІМ В НЬО ЙОРКУ.

Всіх тих, що забрали книжки до збирання жертв на Укр. Народний Дім в Нью Йорку, отнесо дорогою звнається, ЩОБИ ДО 1-го ЛИПНЯ (ДЖУЛЯ) б. р. зголосили ся в офіс Укр. Громади 217-219 6-та улица, Нью Йорк, разом з книжками і жертвами.

Не зголосивши ся до висше згаданого часу, будуть потягнені до відпичальності судовою дорожкою.

ЗА ЕКЗ. КОМІТЕТ УКР. НАР. ГРОМАДИ:

П. Задорський, предс.; Д. Шагай, писар.

АВСТРИЯ НАПРАМОДИЛА 1,000,000 ЖОВНІРІВ І 7,500 ГАРМАТ.

Австрійська війська одержали приказ їти наперед без огляду на втрати, які будуть.

ПАРИЖ, 18. червня. — 92 австрійських військ (поверх 1,000,000 жовнірів), між ними 80 австрійських і 12 дивізій кінноти, кинули Австрію до найбільшої доси битви з Італією, як се доносить угорський зв'яз з Римом.

Австро-угорська армія на італійській фронті становить три четверті цілої австрійської армії. Під командою ген. Борсевича аждать ся наші війська.

В битві безперестанку з австрійської сторони 7,500 гармат. Австрія уживає всіх своїх засер. Помімо того побовнеєє є покриті австрійськими трупами, а цілї наступу нахадить ся се далеко.

Австрійський сісар на боевий фронті.

АМСТЕРДАМ, 17. червня. — Сісар Карло нахадить ся на бою фронті в Італії, як доносить учасні.

НА ЗАХІДНИЙ ФРОНТ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 19, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

МІСЦЕВІ БОІ НА ФРОНТІ МІЖ ОАІ І ЕН.

ПАРИЖ, 17. червня. — Французський урядовий зв'яз доносить:

На боевий фронт між ОАІ і ЕН наші війська відбили сильні протинападні Німців в околиці Отрбей і поновили свої територіальні здобутки. Число Німців, полонених в цих околицях, вносить 370. Наші війська здобули також 25 машинних крісел і 18 метаків.

В БИТВІ КОЛО НОВОГО ЗДОБУЛИ НІМЦІ 300 ГАРМАТ І 11,000 МАШИНОВИХ КРІСЕЛ.

БЕРЛІН, 17. червня. — Німецький урядовий рапорт звучить: На бою фронті між ОАІ і ЕН наші війська відбили сильні протинападні Німців в околиці Отрбей і поновили свої територіальні здобутки. Число Німців, полонених в цих околицях, вносить 370. Наші війська здобули також 25 машинних крісел і 18 метаків.

